

ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกแตงเทศในเขตภาคเหนือของประเทศไทย

นางสาวบังอร สุทธิพัฒน์กิจ

ศูนย์วิทยพักร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-304-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

154866

I10304800

COST AND RETURN ON INVESTMENT OF MUSKMELON PRODUCTION
IN THE NORTHERN REGION OF THAILAND

Miss Bung-on Suttipattanakit

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-304-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกแตงเทศในเขตภาคเหนือของประเทศไทย

โดย

นางสาวบังอร สุทธิพัฒน์กิจ

ภาควิชา

การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา นวลแข

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทวี สุขปรากร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชรภักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา นวลแข)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทวี สุขปรากร)

กรรมการ
(อาจารย์ อัทธพันธุ์ชาติอัมปสร)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

บ้งอร สุทธิพัฒน์กิจ : ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกแตงเทศในเขตภาคเหนือของประเทศไทย (COST AND RETURN ON INVESTMENT OF MUSKMELON PRODUCTION IN THE NORTHERN REGION OF THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.กัญญา นวลแข, ผศ.ดร. สุเทวี คู่ขุปรากการ, 160 หน้า.

การศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกแตงเทศในเขตภาคเหนือของประเทศไทย โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกแตงเทศที่ใช้พลาสติคคลุมแปลงแบบปักค้ำง 10 ราย ใช้พางคลุมแปลงแบบปักค้ำง 50 ราย และใช้พางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน 3 ราย ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - กรกฎาคม 2531

ผลการศึกษาพบว่า การปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติคคลุมแปลงแบบปักค้ำง มีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 30,924.52 บาท พางคลุมแปลงแบบปักค้ำง มีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 17,826.08 บาท และพางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดินเฉลี่ยไร่ละ 9,289.03 บาท จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการปลูกแตงเทศในเขตภาคเหนือของประเทศไทย สรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนต่อรายได้รวมของแตงเทศที่ปลูกโดยใช้พลาสติคคลุมแปลงแบบปักค้ำงเท่ากับ 0.70 ใช้พางคลุมแปลงแบบปักค้ำงเท่ากับ 0.38 และใช้พางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดินเท่ากับ 0.34 ตามลำดับ ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกแตงเทศที่ปลูกโดยใช้พลาสติคคลุมแปลงแบบปักค้ำงร้อยละ 236.81 ใช้พางคลุมแปลงแบบปักค้ำงร้อยละ 61.89 และใช้พางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดินร้อยละ 59.86 ตามลำดับ จะเห็นว่า การปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติคคลุมแปลงแบบปักค้ำง พางคลุมแปลงแบบปักค้ำง และพางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน มีผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกในอัตราที่สูงกว่าร้อยละ 50 โดยแตงเทศที่ปลูกโดยใช้พลาสติคคลุมแปลง มีผลตอบแทนสูงที่สุด เนื่องจากผลผลิตที่ได้มีคุณภาพสูง

ปัญหาที่เกษตรกรประสบมากคือ การระบาดของโรคพืช และการขาดความรู้ในด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช อันเป็นเหตุทำให้ต้นทุนการปลูกสูงขึ้น ได้ผลผลิตในเกณฑ์ต่ำ ทำให้มีรายได้น้อย

ศูนย์วิจัยพืชสวนภาคเหนือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การบัญชี
สาขาวิชา การต้นทุน
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติบัตร มิ่งอร สุทธิพัฒน์กิจ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา กัญญา นวลแข

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

BUNG-ON SUTTIPATTANAKIT : COST AND RETURN ON INVESTMENT OF MUSKMELON PRODUCTION IN THE NORTHERN REGION OF THAILAND. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. KANYA NUALKHAIR, ASST. PROF. SUTVEE SUKPRAKARN, Ed.D. 160 pp.

The cost and return on investment of muskmelon production in the Northern Region of Thailand during February-July 1988 were investigated from 10 growers who used plastic mulching with staking, 50 growers who used straw mulching with staking and 3 growers who used straw mulching without staking.

The result of the study shows that the average cost of production of muskmelon by plastic mulching with staking, straw mulching with staking and straw mulching without staking are about 30,924.52, 17,826.08 and 9,289.03 Baht per rai respectively. An analysis of rate of return on investment can be summarized as follows : the profit margin on revenue of the muskmelon production by plastic mulching with staking, straw mulching with staking and straw mulching without staking was 0.70, 0.38 and 0.34 respectively. While the profit margin on cost of production of muskmelon production by plastic mulching with staking, straw mulching with staking and straw mulching without staking was 236.81%, 61.89% and 59.86% respectively. It could be concluded that the muskmelon production by plastic mulching with staking, straw mulching with staking and straw mulching without staking yield a return of more than 50% on cost of production and muskmelon production using plastic mulching with staking yields the highest quality and return.

The major problems presently faced by farmers are plant's disease and inadequate knowledge of pest control which cause higher costs, low average in the productivity and subsequently low income.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การบัญชี
สาขาวิชา การต้นทุน
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต มิ่งอร สักดิ์ทองหล่อ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา มิ่งอร สักดิ์ทองหล่อ

กิตติกรรมประกาศ

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัณฑุภา นวลแข และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทวี สุขปรากการ ที่ได้กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการเขียนวิทยานิพนธ์ โดยสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่แรกจนกระทั่งสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์อรพินธุ์ ชาดิ้อัปสร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ พันเอกชาญ กนิษฐานนท์ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานโครงการเกษตรกรรมจอมทอง, บริษัทเพื่อนเกษตรกร จำกัด รวมทั้งเจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัด และเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลทุกท่าน ตลอดจนเกษตรกรผู้ปลูกแตงเทศที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อีกทั้งยังกรุณาให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ แก่ผู้เขียนอย่างมาก

หากวิทยานิพนธ์นี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าหรือมีส่วนดีประการใด ผู้เขียนขอมอบเป็นสักการะคุณแก่ บิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณยิ่ง ตลอดจนบรรดาคุณอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่านแก่ผู้เขียน

บังอร สุทธิพัฒน์กิจ

มีนาคม 2532

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	อ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
สมมติฐานการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
วิธีการดำเนินการศึกษาและค้นคว้า.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	6
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแดงเทศ	
ประวัติและความเป็นมาของการปลูกแดงเทศ.....	7
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของแดงเทศ.....	9
การจำแนกประเภทและลักษณะพันธุ์ของแดงเทศ.....	12
ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมกับการปลูกแดงเทศ.....	18
ขั้นตอนของการปลูกแดงเทศ.....	20
โรคและแมลงของการปลูกแดงเทศ.....	41
ข้อควรปฏิบัติในการปลูกแดงเทศให้ประสบผลสำเร็จ.....	50
การเก็บรักษาแดงเทศ.....	51
การตลาดของแดงเทศ.....	51
3. ต้นทุนและรายได้ของการปลูกแดงเทศ	
ลักษณะต้นทุนการปลูกแดงเทศ.....	59
ต้นทุนการปลูกแดงเทศโดยใช้พลาสติคคลุมแปลงแบบปักค้ำ.....	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ต้นทุนการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ	75
ต้นทุนการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน	88
ผลผลิตและรายได้จากการปลูกแตงเทศ	101
การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกแตงเทศ	108
การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน ปริมาณผลผลิตและรายได้จาก การปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำ กับ ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ	109
4. อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศในเขตภาคเหนือของประเทศไทย .	
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติก คลุมแปลงแบบปักค้ำ	117
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลง แบบปักค้ำ	122
การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลง แบบปล่อยเลื้อยบนดิน	127
การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการปลูกแตงเทศโดยใช้ พลาสติกคลุมแปลงและฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ	132
5. สรุปปัญหาและข้อ เสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	135
ปัญหาและข้อ เสนอแนะ	138
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	145
ประวัติผู้เขียน	160

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	พันธุ์และลักษณะของแต่ละพันธุ์.....	13
2-2	ปริมาณความต้องการหินปูนเพื่อยกระดับ PH ของดินประเภทต่างๆ.....	20
2-3	เวลาในการผสมและการติดของผล.....	37
2-4	การใช้ปุ๋ยในการปลูกแตงเทศ (กิโลกรัมต่อไร่).....	38
3-1	ต้นทุนการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำต่อไร่ปีการ เพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531.....	63
3-2	ค่าแรงงานต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศโดย ใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบ ปักค้ำในช่วงเพาะกล้า ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531.....	65
3-3	ค่าแรงงานต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศโดย ใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบ ปักค้ำในช่วงการเตรียมแปลงปลูก ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531...	66
3-4	ค่าแรงงานต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศ โดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบ ปักค้ำในช่วงแปลงปลูก ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531.....	68
3-5	ค่าวัสดุการเกษตรต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบ ปักค้ำ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531.....	70
3-6	รายละเอียดการลงทุน ในเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร และค่าเสื่อมราคา เครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรต่อไร่ต่อหนึ่งฤดูกาลผลิต ของการปลูกแตงเทศโดย ใช้พลาสติกคลุมแปลงแบบปักค้ำ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531.....	74
3-7	ต้นทุนการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำต่อไร่ ปีการเพาะปลูก ช่วงฤดูร้อน 2531.....	76
3-8	ค่าแรงงานต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำใน ช่วงเพาะกล้า ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531.....	78
3-9	ค่าแรงงานต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศ โดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ ในช่วงการเตรียมแปลงปลูก ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531.....	80
3-10	ค่าแรงงานต่อไร่ในการปลูกแตงเทศ โดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ ในช่วง หลังจากนำต้นแตงเทศลงแปลงปลูก ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531...	82

ตารางที่	หน้า
3-11	ค่าวัสดุการเกษตรต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 84
3-12	รายละเอียดการลงทุนในเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร และค่าเสื่อมราคา เครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรต่อไร่ต่อหนึ่งฤดูกาลผลิต ของการปลูกแตงเทศ โดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 87
3-13	ต้นทุนการปลูกแตงเทศโดยใช้ ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดินต่อไร่ปีการ เพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 89
3-14	ค่าแรงงานต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศโดยใช้ ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อย บนดินในช่วงเพาะกล้า ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 91
3-15	ค่าแรงงานต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศโดยใช้ ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อย บนดินในช่วงการเตรียมแปลงปลูก ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531.... 93
3-16	ค่าแรงงานต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศโดยใช้ ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน ในช่วงหลังจากนำต้นแตงเทศลงแปลงปลูก ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 95
3-17	ค่าวัสดุการเกษตรต่อไร่ ในการปลูกแตงเทศ โดยใช้ฟางคลุมแปลง แบบปล่อย เลื้อยบนดินปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 97
3-18	รายละเอียดการลงทุนในเครื่องมืออุปกรณ์ทาง การเกษตรและค่าเสื่อมราคา เครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร ต่อไร่ต่อหนึ่งฤดูกาลผลิต ของการปลูกแตงเทศ โดยใช้ฟางคลุมแปลงแบบปล่อยเลื้อยบนดิน..... 100
3-19	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และอัตราร้อยละของปริมาณผลผลิตทั้งสิ้น ของการปลูก แตงเทศทั้ง 3 วิธี ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 102
3-20	ราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ยของแตงเทศ ในการปลูกแตงเทศทั้ง 3 วิธี ปีการ เพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 105
3-21	รายได้โดยเฉลี่ยของการปลูกแตงเทศต่อไร่ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 107
3-22	การเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกแตงเทศ โดยใช้พลาสติกคลุมแปลงและฟาง คลุมแปลงแบบปักค้ำ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 110
3-23	การเปรียบเทียบปริมาณผลผลิตและรายได้จากการปลูกแตงเทศโดยใช้พลาสติก คลุมแปลงและฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำ ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531 114

ตารางที่	หน้า
4-1	การวิเคราะห์หัตถ์ตราผลตอบแทนจากการปลูกแต่งเทศโดยใช้พลาสติคคลุมแปลง แบบปักค้ำง ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 121
4-2	การวิเคราะห์หัตถ์ตราผลตอบแทนจากการปลูกแต่งเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลง แบบปักค้ำง ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 126
4-3	การวิเคราะห์หัตถ์ตราผลตอบแทนจากการปลูกแต่งเทศโดยใช้ฟางคลุมแปลง แบบปล่อยเลื้อยบนดิน ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 131
4-4	การวิเคราะห์หัตถ์ตราผลตอบแทนจากการปลูกแต่งเทศโดยใช้พลาสติคคลุมแปลง และฟางคลุมแปลงแบบปักค้ำง ปีการเพาะปลูกช่วงฤดูร้อน 2531..... 134

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

แผนภาพที่		หน้า
2-1	ลักษณะของดอกคั่วผู้.....	10
2-2	ลักษณะของดอกคั่วเมีย.....	11
2-3	แดงเทศพันธุ์ชั้นเลิศ (Sun Lady) อายุหลังย้ายต้นกล้า 50 วัน.....	16
2-4	แดงเทศพันธุ์เจดิว (Jade Dew)	16
2-5	แดงเทศพันธุ์สกายร็อกเก็ต (Sky Rocket).....	17
2-6	แดงเทศพันธุ์นิวเซ็นจูรี (New Century)อายุหลังย้ายต้นกล้า 50 วัน...	17
2-7	แดงเทศพันธุ์ฮันนี่เวิลด์ (Honey World) อายุหลังย้ายต้นกล้า 28 วัน..	18
2-8	การนำถุงต้นกล้ามาจัดเรียงเป็นแถวและการทำหลังคาแปลงเพาะกล้า...	24
2-9	การเตรียมแปลงปลูกขนาดกว้าง 4.4 เมตร ร่องน้ำกว้าง 40 เซนติเมตร	27
2-10	แปลงปลูกขนาดกว้าง 4.4 เมตร ร่องน้ำกว้าง 40 เซนติเมตร เป็นแปลง ปลูกแบบแถวคู่ชนิดปล่อยให้แดงทั้งสองแถวเลื้อยบนดินเข้ามาหากัน แดงเทศ ในแปลงนี้เป็นพันธุ์ชั้นเลิศ อายุหลังย้ายต้นกล้า 10 วัน.....	31
2-11	แปลงปลูกขนาดกว้าง 4.4 เมตร ร่องน้ำกว้าง 40 เซนติเมตร เป็น แปลงปลูกแบบแถวคู่ชนิดปักค้างเดี่ยว แปลงนี้เป็นแปลงปลูกพันธุ์เจดิว อายุหลังย้ายต้นกล้า 10 วัน.....	31
2-12	แปลงปลูกขนาดกว้าง 4.4 เมตร ร่องน้ำกว้าง 40 เซนติเมตร โดยร่อง น้ำจะอยู่ตรงกลางของค้ำทั้งสองข้าง เป็นแปลงปลูกแถวคู่ชนิดปักค้างคู่ แปลงนี้เป็นแปลงปลูกพันธุ์ชั้นเลิศอายุหลังย้ายต้นกล้า 25 วัน.....	32
2-13	ลักษณะของผลแดงเทศที่โดนแมลงวันทองเจาะผล.....	44
2-14	ลักษณะของไร่แดงเทศที่โรคราแป้งระบาด.....	46
2-15	วิธีการตลาดของแดงเทศ.....	56